

JESÚS MOLLÀ

HE LE NA

ESPURNA
bromera

Premi Carme Miquel de Narrativa Juvenil

Feia una hora llarga que Helena estava a l'habitació. Després de sopar i endreçar la cuina, s'hi havia tancat a estudiar. El pla de la mare per a la nit no la seduïa. Després d'un dia d'esgotadora faena, netejant cases i patis de finques, només desitjava aparcar el cos al sofà del menjador, davant de la televisió. Els programes d'entreteniment que la mare veia l'avorrien; a més a més, l'endemà tenia un examen i, tot i que el duia ben preparat, es posava neguitosa si no feia un repàs abans de dormir. A les onze i mitja la mare tocà a la porta de l'habitació.

–Me'n vaig a dormir! –li va dir, des del corredor.

Helena guardà els apunts a la motxilla, es posà el pijama i anà al bany. En tornar, tancà la porta i passà el pestell. Abans de retirar-se, comprovà que estava ben fermat. Després s'acomodà al llit i agafà el llibre que estava llegint. Era massa tard per a obrir el diari. El pis s'havia quedat en silenci. A través dels envans escoltava els ronquits de la mare, que s'havia quedat adormida de seguida degut als somnífers que prenia. Arrecerada sota els llençols, al caliu del llum de taula, Helena s'endinsà en l'univers de la història. La trama transcorria en un món fantàstic on éssers humans i criatures mitològiques combatien per la supervivència i el poder, traspassats per

amors apassionats i odis eterns. No eren pocs els passatges emocionants de la història, on no faltava l'acció i les sorpreses. Mentre assistia a les vicissituds d'aquells regnes ficticis, tan allunyats del seu present, no pensava en ell; almenys no ho feia de manera conscient, perquè la seua ment, que comptava amb la imminència de la seua arribada, la mantenia alerta.

L'assalt del dia anterior ocorregué a boqueta nit, quan la mare anà a buscar una farmàcia de guàrdia per comprar unes píndoles que li havia receptat el metge. Fidel al costum, Helena passà el pestell. Quan ell va eixir de la dutxa i s'adonà que la mare no hi estava, se n'anà decidit a buscar-la a l'habitació. Durant una estona, que es feu eterna, colpejà com un boig la porta, demanant-li que obrira. Primer amb eixa falsa afabilitat amb què mirava d'engalipar-la, com si allò encara fora possible, després amb una tirallonga de grolleries i obscenitats que la fastiguejaven, i finalment amb amenaces que posaven la carn de gallina. Helena suportà la tempesta amb el cos en tensió, la mirada fixa en el pestell que la protegia, vigilant que fera la seua funció. Quan la mare entrà a casa, ell va deixar anar un espetec i, abans de retirar-se de la porta, va mussitar que més li valia no contar res. Hui, a l'hora de dinar, aprofitant que la mare havia anat a la cuina a per les postres, li havia xiuxiuejat aclucant-li l'ull:

—No cal que passes el pestell, que no et passarà res, germaneta.

Helena havia après a no fiar-se gens de les seues paraules i tenia clar que no podia abaixar la guàrdia,

així que, per més que el rellotge diguera que era hora de descansar, ella, amb disciplina espartana, es forçava a mantindre's desperta i seguir llegint entre badalls. Tanmateix, ell estava ben present, tan present que les capes més fondes del seu cervell romanien a l'aguait, llestes a detectar qualsevol indici de la seua presència. Per això, els motors dels cotxes, les veus dels vianants, els cops secs de les tapes dels contenidors del fem, els ecos de la vida nocturna del barri que es colaven per la finestra, la sobresaltaven, a pesar de la seua intenció de mantindre's impassible. Eixe darrer colp que havia sentit, semblant a una portada, havia vingut del carrer o del pis? Potser havia sigut ell, entrant a casa? Helena mirà el rellotge: les dotze i mitja passades. Podria ser ell. Deixà de llegir i parà l'orella. No sentia res, però ell es movia quan volia amb el sigil d'un felí. Una fressa a l'altre costat de la porta la crispà. La maneta de la porta va grinyolar, a penes un gemec delicat. Helena va contindre la respiració. El pestell va tremolar, impedingint que s'obrixa la porta. En sentir-ne la resistència, ell sacsà suaument la fulla de la porta.

–Obri'm, Heleneta, que vull dir-te bona nit –li demanà, melós.

–Ves-te'n! –xiuxieujà ella, enèrgicament.

–Deixa'm entrar! –replicà ell. El murmuri li arribava amb claredat, revestit de l'inconfusible to burlesc que ell gastava.– Et promet que ho passarem bé junts.

–Ves-te'n! Que demà tinc examen i he de dormir!

Helena va alçar la veu amb determinació, però no massa, o l'escoltarien els veïns. No volia haver de

respondre preguntes incòmodes l'endemà. A més, la mare s'enfadaria si els veïns li comentaven alguna cosa. Li molestava molt que altres persones s'immisciren en les coses de la família. «Els draps bruts es renten a casa», solia dir. El germà agità de nou la porta del dormitori, ara amb tanta virulència que feu cruixir les frontisses. El soroll de fusta clivellada li travessà el cos com una ganivetada. Helena es va incorporar d'un bot i es quedà mirant la porta.

–Obri, collons! –insistí ell, furios.

Vingueren més trompades, un petit terratremol somogué les parets. Els ferros del pestell repicaven contra el marc de la porta. Helena es movia incòmoda en el llit, presta a defensar-se, si s'esqueia. Afortunadament, el pestell va resistir una vegada més els embats. Després d'aquells inacabables instants de tensió, de nou el silenci.

Romangué uns minuts asseguda al llit, l'esquena recolzada en el capçal, els ulls fixos en la maneta de la porta, abraçada al llibre, com si fora un escut, el cor desbocat, la respiració pesarosa. Silenci encara. L'habitació d'ell estava al fons del corredor, enfront del dormitori de la mare. S'hi hauria tancat? Es va esforçar per identificar els sorolls a penes audibles que arribaven des de l'altra banda de la porta. Bé podria haver-se amagat darrere el pilar del corredor, sotjant en la foscor, per si a ella se li ocorria anar al bany o a la cuina a beure aigua. Tenia la boca seca, però si ell estava esperant-la, perdia el temps. Ni boja abandonaria la seguretat de l'habitació. La seua respiració es

va compassar i els ulls començaren a omplir-se-li de llàgrimes. Mirà de nou el rellotge: vora la una de la matinada. Amb la mà mirà d'aplanar la coberta del llibre, que havia doblegat sense voler. Calladament, va deixar anar el torrent de llàgrimes amb què el seu cos començava a desfer-se de la tibantor. Ja està, ja ha passat, es deia, mentre intentava calmar-se ancorant el pensament en els quefers de l'endemà.

Quan va sonar el despertador, es va moure del llit amb lentitud. La nit havia sigut molt curta. Se sentia esgotada, tant físicament com emocionalment, però ni li va passar pel cap quedar-se a casa. Anà a l'escola i, com estava acostumada a fer, intentà aparentar naturalitat, queixant-se, com feien les companyes, de la rigidesa de les normes i dels horaris, de la dificultat dels exàmens, de la duresa del professorat. Quan la seua amiga Sílvia va reparar en els seus ulls unflats, li va dir que devia ser una al·lèrgia.

La rutina del pestell havia començat quan ella tenia huit anys, arran del que passà una bascosa nit d'estiu. Recordava haver-se despertat sobtadament una mica atordida perquè somiava que una serp li reptava cuixes amunt. Quan va obrir els ulls, va trobar una ombra assegurada en un cantó del llit, a prop del capçal; tenia uns braços molt llargs, que li tocaven les cames. En la foscor, Helena va distingir la cara del seu germà i va pensar que havia vingut a salvar-la de la serp, igual que un dia, quan era més xicoteta, l'havia salvada d'un gos que corria darrere d'ella en un parc. El germà musitava unes paraules, que ella no va entendre, alhora que li palpava amb descaradura l'entreuix. Helena es va sobresaltar i va intentar incorporar-se, però no va poder moure's. El germà, que sempre havia tingut molta força, la va retindre gitada.

–Deixa'm, que vull dormir –va renegar.

–Xxxut, tu i jo jugarem a un joc molt divertit.

–No. No vull jugar. T'he dit que vull dormir –protestà Helena, alhora que intentava apartar-lo d'ella.

–Ja veuràs que bé ens ho passem –va dir ell, alçant-li el camisó–. Te'n recordes? Recordes quan eres xicoteta i et mossegava la panxeta, recordes quant t'agradava? –afegí, alhora que acatxava el cap per a besar-li el melic.

Helena ni ho recordava ni tenia ganes de fer-ho. L'única cosa que ansiava en aquell moment era llevar-se aquelles mans de damunt, apartar-li el cap de la panxa, però no ho tenia fàcil: ell era tres anys major i bastant més gran que ella. Helena va regirar-se i camejar, però el germà, amb tota la llargària del braç dret, va subjectar el seu cos contra el matalàs, alhora que amb la mà li tapava la boca, deixant-la completament immobilitzada. Amb l'altra mà la grapejava sencera.

—Queta, queta... veuràs que al final t'agrada... relaxa't i veuràs que t'agrada!

Com més li xiuxiuejava que estiguera relaxada, més la inquietava i més sentia ella la urgència de detindre aquell repulsiu joc que no entenia, que la incomodava fins al punt de sentir fàstic i que ja començava a fer-li por. Forcejà, buscant desfer-se del cep del braç i de la mordassa de la boca, però els esforços foren inútils. La lluita durà fins que començaren a fallar les forces d'Helena. A penes podia agafar aire i li feien mal els músculs dels braços i les cames.

—Bona xica —aprovà ell, sentint que afluixava la seua resistència.

Un reflex de la llum del fanal que entrava per la finestra va il·luminar la cara del germà: el seu llambreig desafortat tenia una lluïssor estranya. Aquells ulls la miraven d'una forma que ella no reconeixia, perduts en algun profund abisme que no arribava a endevinar. Eren uns ulls que no la veien a ella, que la traspassen; una mirada que no pertanyia al germà. Helena es va espantar tant, que, vencent el desànim, concentrà

tota l'energia del seu cos nerviüt a escapolar-se'n, mentre ell perseverava en l'assalt, encés de desig, embogit de poder, convençut d'aconseguir el seu objectiu. La disputa provocà molta agitació, grinyolar de matalàs, trompades contra l'envà, crits d'auxili i de ràbia que Helena va proferir entre mossegades que no aconseguien acaçar el braç del germà. De sobte, una llum es va encendre al corredor. El germà aturà en sec l'assalt, tot i que va continuar tapant-li la boca i fermant-li el cos. Helena, esgotada, també deixà de defensar-se. Abans d'alliberar-la, li abocà a cau d'orella, «si li contes a la mare què ha passat, et mate, Heleneta, jure que et mate». Helena no va gosar moure una cella; tremolava com una flama en mig de la tempesta. La silueta de la mare es retallà sota el llindar de la porta del dormitori.

—Què hi feu a fòsques? —preguntà escandalitzada, abans d'encendre la llum.

Assegut a la vora del llit, el germà dibuixà un somriure que irradiava innocència.

—La xica tenia un malson i he vingut a aquietar-la —contestà amb tranquil·litat; ni rastre de l'odi que li acabava de vessar—. Veritat, nena?

La mare, amb el camisó desbotonat, els cabells despendinats i el rostre desencaixat per la perplexitat, semblava un espectre nocturn desorientat. Helena buscà la seua protecció amb un esguard suplicant, que no requeria cap mot per a ser eloqüent. La mare, ocupada a avaluar la dimensió de l'ultratge, ignorà la mirada de la filla; amb avidesa, escorcollà l'escena a la recerca de les proves de la infàmia: el pijama d'Helena arreplegat

sobre el pit, el ventre al descobert, la sufocació d'ella, la calorada d'ell.

—Tots a dormir! —va sentenciar amb feresa.

Helena passà la resta de la nit desperta, atrapada entre la paüra i el desconcert, tement la tornada del germà, amb la seua mirada de gel gravada en la memòria. Hauria volgut dormir en el llit de la mare, però la mare mai li havia consentit eixe caprici i aquella nit no es va atrevir a demanar-ho; tenia la certesa que la mare encara s'enfadaria més amb ella. Des del llit sentia discutir acaloradament la mare i el germà, segurament en el dormitori d'ell. Potser va tancar els ulls una estona, però va dormir molt poc, angoixada per una nova visita de qualsevol dels dos: un per atacar-la, l'altra per reprendre-la. Quan ja clarejava el dia, la mare aguaità a l'habitació i li anuncià, amb la fredor del veredictes d'un jutge:

—Hui te'n vens amb mi!

Helena acompanyà la mare tot el matí, mentre netejava un parell de cases. Va estar callada, fingint que s'entretenia amb els llibres o els joguets que li van deixar les ames, que la tractaven amb apegalós afecte, però no va deixar de pensar en el que havia passat. No entenia per què el seu germà havia fet allò ni per què la mare no li deia res. No gosà preguntar-ho. Aquell silenci de la mare només podia significar que estava enfadada amb ella. Quan la mare s'enfadava, cosa que passava sovint i sense motiu aparent, la castigava retirant-li la paraula, moltes vegades sense explicar-li les raons del seu disgust. Potser la mare creia que ella tenia

part de la culpa? Potser no hauria d'haver deixat la porta oberta? No eren estes les úniques preocupacions que li martellejaren el cap. Què passarà més tard, quan arriben a casa? Què passarà si ell torna a entrar en l'habitació mentre ella està dormint? Com el detindrà? En acabar les faenes, tornaren juntes a casa, sense que la mare li dedicara una paraula que acurtara la distància que havia posat entre elles. Aquella mateixa vesprada, evitant deixar-la sola a casa, se l'emportà a la ferreteria i comprà un pestell. L'home de Lluïsa, la veïna del quart, li feu el favor d'instal·lar-lo.

D'ençà que no hi havia hagut dia que Helena no s'haguera encomanat a la protecció del pestell. Aquell hàbit de dormir amb forrellat només s'havia interromput els caps de setmana o durant les vacances, quan la mare l'enviava al poble amb la iaia, perquè no es quedara sola amb el germà i també perquè passara temps amb les cosines, que eren de la seua edat. Quan estava a casa, el corria cada vegada que la mare eixia de casa i sempre abans de dormir, després de fer una ullada sota el llit, no fora cas que a ell se li haguera ocorregut amagar-s'hi per tal de sorprendre-la quan estiguera dormint. El pestell la protegia, però l'habitació no era una fortalesa; Helena havia de tindre molta cura. Per fortuna, havia eixit indemne de les escasses negligències que havia comés, saldades només amb alguna blaüra o alguna arrapada. Aquell esforç d'estar sempre alerta encara era major quan havia d'eixir del refugi de l'habitació i moure's per la resta de la casa; la cuina, el saló i sobretot el bany eren espais perillosos, on fàcilment

podia ser acorralada. Helena vivia en permanent estat de desassossec. Només quan romania reclosa en l'habitació experimentava certa seguretat. Si més no, la fràgil i efímera seguretat que es té quan s'habita a l'ull de l'huracà.